

PILOTIN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

LIITTYVÄ VOIMA -HANKE

23.2.2010

TAUSTA

Vuosille 2008 - 2011 sijoittuvan Liittyvä Voima -hankkeen tavoitteena on tuottaa korkeakoulun ja työelämän välinen kumppanuusmalli. Kumppanuusmalli kehitetään Espoon kaupungin ja Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteisenä toimintatutkimuksena. Hankkeessa ovat osatoteuttajina mukana Metropolian Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn sekä Terveysten ja hoitotyön klusterit sekä Espoon sairaala ja rekrytointiyksikkö. Kumppanuusmallin rakentamisessa kiinnitetään huomiota asiantuntijuuden ja osaamisen kehittämiseen, ohjaamiseen ja mentorointiin sekä urakehitykseen ja ennakkoivaan rekrytointiin. Näiden kautta kumppanit tuottavat toisilleen osaamista ja käyttävät toistensa osaamista neuvottelevassa ja tasavertaisessa yhteistyösuhteessa.

Hankkeen alkuvaiheessa kumppanuus konkretisoituu Espoon ja Metropolia Ammattikorkeakoulun pilotissa, jossa kehitetään Espooseen suunnitella olevan uuden sairaalan palveluajatuksen mukaisia toimintamalleja sekä niiden edellyttämää osaamisen ja asiantuntijuuden kehittämisen menetelmiä. Pilotti muodostuu kolmesta osin itsenäisestä, (projektipäällikön vetämästä) Espoon sairaalassa toteutettavasta osaprojektista, jotka kohdistuvat 1) potilasturvallisuuteen ja erityisesti turvalliseen lääkehoitoon 2) kotiutukseen ja 3) potilaan toimintakyvyn edistämiseen. Osaprojektien keskeisinä toimijoina ovat Metropolia Ammattikorkeakoulun eri alojen kehittäjäopettajat ja Espoon sairaalan kehittäjätyöntekijät.

Liittyvä Voima -hankkeen ohjausryhmä ohjaa Liittyvä Voima -hanketta.

1. PILOTIN TARKOITUS JA TULOS

Pilotin tarkoituksena on kehittää Espooseen tulevan uuden sairaalan palveluajatuksen mukaisia toimintamalleja sekä niiden edellyttämiä osaamisen ja asiantuntijuuden kehittämisen menetelmiä. Pilotti on Liittyvä Voima -hankkeen kumppanuuden toimintatutkimuksen kohde.

Pilottiin kuuluvien osaprojektien tuloksena on:

- 1) Potilasturvallisuutta vahvistava toimintakulttuuri ja turvallisen lääkehoidon toteuttamisen toimintamalli.
- 2) Espoon sairaalan ja kotihoidon yhteistyötä vahvistava ja omaisten sitoutumista edistävä asiakaslähtöinen kotiutumisen palveluprosessin toiminnallinen malli. Lisäksi tuotetaan sairaalan sosiaalialan työn tehtävärakennekuvaus.
- 3) Hyvää kuntoutusta ja innovatiivisia toimintatapoja luova ja käytävä toimintamalli.

2. PILOTIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy on Suomen suurin ja monialaisin ammattikorkeakoulu, jossa on 1000 työntekijää ja 14 000 opiskelijaa. Vuosittain sisään otetaan 2800 opiskelijaa. Metropolian koulutusta tarjoavat klusterit ovat Kulttuuri ja luova toimiala, Liiketoimintaosaaminen, Terveys- ja hoitoala, Hyvinvointi ja toimintakyky, Rakennus- ja kiinteistöala, Teollinen tuotanto ja logistiikka ja Tieto- ja viestintäteknologia. Klustereissa voi suorittaa ammattikorkeakoulu (AMK) ja ylempään ammattikorkeakoulu (YAMK) -tutkintoon johtavia koulutuksia.

Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki, jossa on yli 240 000 asukasta ja yli 14 000 työntekijää. Vuosittain rekrytoidaan pitkiin määräaikaisiin ja vakituisiin tehtäviin yli 3100 henkilöä. Espoon sairaala kuuluu Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimen Vanhusten palvelujen tulosityksikköön.

Sairaalatoimintaa on kolmessa osoitteessa: Jorvissa on kolme akuuttihoiton osastoa, Puolarmetsässä on neljä kuntoutusosastoa ja Muuralassa on geriatrian poliklinikka ja päiväsairaala. Lisäksi kotisairaala tarjoaa sairaanhoidon potilaan kotiin. Sairaalatoiminta on uudistumassa Puolarmetsä Campus -hankkeessa, jossa luodaan uutta konseptia sekä sairaalatoimintaan että nykyisen kiinteistön tiloihin tulevaan elä ja asu -keskukseen. Puolarmetsän arkkitehtuurista on järjestetty kansainvälinen kilpailu, jonka voittajaksi valittiin suomalainen arkkitehtitoimisto K2S ehdotuksella Orkidea.

3.1 Pilotin rakenne

Liittyvä voima -hankkeen pilotti muodostuu kolmesta osaprojektista, jotka ovat:

- 1) Potilasturvallisuutta vahvistava toimintakulttuuri. Turvallinen lääkehoito Espoon sairaalassa. (kts. kehittämissuunnitelma 1).
- 2) Kotiutus Espoon sairaalassa (kts. kehittämissuunnitelma 2).
- 3) Potilaan toimintakyvyn edistäminen Espoon sairaalassa (kts. kehittämissuunnitelma 3).

Espoon sairaalan johtoryhmä ja Liittyvä Voima -hankkeen hankeryhmä ohjaavat pilotin operationaalista kehittämistyön toteutusta. Osaprojektien kaikki vaiheet ja niiden tulokset raportoidaan sairaalan henkilökunnalle sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun Hyvinvointi ja toimintakyky sekä Terveys ja hoitoalan klustereiden henkilökunnalle.

Kullakin osaprojektilla on projektiryhmä, joka muodostuu monialaisesti työelämän kehittäjistä ja kehittäjäopettajista sekä projektikohtaisesti eri alojen asiantuntijoista. Liittyvä Voima -hankkeen projektipäälliköt vastaavat osaprojektien toteutuksesta. Espoon sairaalassa pilotin yhteyshenkilönä toimii projektityöntekijä. Osaprojektit muodostavat Liittyvä Voima -hankkeen toimintatutkimuksen tutkimuskohteen.

3.2 Pilotin kehittäminen

Sairaalan osastot ja Metropolian koulutusohjelmat ovat itse päättäneet osaprojekteihin lähtemisestä. Kehittämistyön toteutuksen lähtökohtana on osaprojekteissa toimivien osastojen sen hetkinen tilanne ja kehittämistarpeet sekä Espoon uuden sairaalan palveluajatus ja toimintamalli. Pilotin kehittäminen toteutuu toiminnallisen tutkimuksen menetelmällä. Osaprojektikohtaisesti hankittavat aineistot analysoidaan ja käytetään palvelemaan osaprojektien kehittämistyötä. Kehittämistyön aineistojen hankinta, analyysi ja johtopäätösten tekeminen toteutetaan tieteellisen tutkimuksen periaatteita noudattaen. Kehittäminen alkaa lähtötilanteen kartoituksella ja etenee hankittuja aineistojen analyysin kautta toiminnan kehittämisen suunnitteluun, kokeiluun ja arviointiin sekä edelleen kehittämiseen, tulosten hyödyntämiseen muualla sairaalassa ja niiden julkiseen jakamiseen. Kehittämissuunnitelmassa otetaan huomioon sairaalassa meneillään olevan Päivä Paremmaksi Palvelulla (PPP) -hankkeen työskentely ja Espoon sosiaali- ja terveystoimessa käytettävän Osallistava arjen kehittäminen (OSAKE) työskentelyssä luodut laatutyön menetelmät.

4. EETTISET TEKIJÄT

Kehittämisprosessin kaikissa vaiheissa noudatetaan yleisiä terveydenhuollon Eettisen neuvottelukunnan (ETENE) tutkimuseettisiä ohjeita ja noudatetaan hyvän tieteellisen toiminnan periaatteita. Tutkimuslupa haetaan Espoon kaupungilta ja eettinen lupa Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) koordinoivalta eettiseltä toimikunnalta.

Kehittämisohjelmassa liittyvään tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Tutkimukseen osallis-

tuvilta henkilöiltä pyydetään kirjallinen suostumus osallistumisesta ja annetaan riittävästi tietoa tutkimuksesta ennen aineistojen keruuta (LIITTEET 0B-0G). Tutkittavat voivat myös halutessaan keskeyttää osallistumisensa. Tutkimukseen osallistuvilta ei kerätä heitä henkilöinä identifioivia tietoja (vrt. henkilötietolaki 523/1999). Kerätyt aineistot säilytetään 2014 asti, minkä jälkeen ne hävitetään asianmukaisesti. Tutkimusten tulokset esitetään siten, että tutkittavien anonyymiteetti säilyy.

Kehittämistyöhön osallistuvilta odotetaan valmiuksia yhteistyön luomiseen ja kyvykkyyttä sen ylläpitämiseen. Heidän tulee omata hyvät monialaiset vuorovaikutustaidot. Heidän tulee olla joustavia ja kiinnostuneita tutkittavista yhteisöistä. Heillä tulee olla aito halu toiminnan kehittämiseen ja kyky tutkittavien tasa-arvoiseen kohtaamiseen.

Tutkimusprosessia ei voi ennakoida tarkasti etukäteen ja tämä on otettava huomioon tutkittavien informoinnissa ja tietoisien suostumuksen pyytämässä. Toiminnan kehittäminen voi myös aiheuttaa muutosvastarintaa ja muutoksia osaprojektien aikatauluihin. Näitä voidaan lieventää korostamalla kehittämistyön odotettavissa olevia hyötyjä ja jo toimivia hyviä käytänteitä. Lisäksi hankkeen kuluessa annetaan palautetta kehityksestä ja se kytketään yhteistyöhön eikä kehittäjiin henkilökohtaisesti. Espoon sairaalan, Espoon rekrytointipalvelujen ja kehittämistyössä mukana olevien Metropolian koulutusohjelmien johdon näkyvä sitoutuminen hankkeeseen vähentää muutosvastarintaa. Avoimen ja myönteisen ilmapiirin ylläpito on tärkeää kehittämismotivaation ylläpitämisessä. Tätä voidaan tukea monipuolisen viestinnän ja yhteisten kehittämiskokousten avulla. Osaprojektit kehittyvät hanketoimijoiden yhteistyön tuloksena.

5. PILOTIN JUURUTTAMINEN JA LEVITTÄMINEN

Kehittämistyöntulosten juurruttamisprosessiin kiinnitetään huomiota alusta saakka. Juurrutus nähdään pilotissa kolmivaiheisena prosessina: esivaihe, kouluttautuminen uuteen toimintatapaan sekä jälkivaihe. Koko juurrutusprosessin ajan esimiesten tuki työlle on ensiarvoisen tärkeä. Kehittämistyö edellyttää osallistujilta sitoutumista ja kiinnostuksen heräämistä jo ennen varsinaisen kehittämisen ja muutosten käynnistymistä sekä halua oppia uutta ja muuttaa totuttuja toimintatapoja. Osaprojektien tulokset ja uusien käytäntöjen käyttöönotto- ja juurrutusprosessit kuvataan, levitetään ja juurrutetaan soveltuvin osin Espoon sairaalan muille osastoille. Juurrutusprosesseissa hyödynnetään hyvän implementoinnin mallia (Nevalainen, 2007).

6. TIEDOTTAMINEN

Pilotin tiedottaminen toteutuu Liittyvä Voima -hankkeen viestintäsuunnitelman mukaisesti (liite 0A).

Osaprojektit julkaisevat itsenäisiä katsauksia toimintansa etenemisestä. Katsaukset ovat saatavilla Metropolia Ammattikorkeakoulussa ja Espoon sairaalassa. Osaprojektien loppuraportit julkaistaan Liittyvä Voima -hankkeen Wiki -sivuilla (www.liittyvavoima.fi).

Osaprojekteista tehdään opinnäytetöitä, jotka ovat saatavilla Metropolia Ammattikorkeakoulun kirjastossa, Espoon sairaalassa sekä hankkeen Wiki -sivuilla. Osaprojektin prosessia ja tuloksia esitellään viestintäsuunnitelman mukaisesti kansallisissa ja kansainvälisissä kongresseissa.

Kehittämistyöstä laaditaan julkaisuja ja vähintään yksi osaprojektikohtainen kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistava tieteellinen artikkeli. Julkaisusuunnitelma tarkennetaan (muun muassa kir-

joittajat, käsikirjoitusten otsikot, lähestyttävät julkaisufoorumit) hankkeen edetessä. Periaatteena on, että julkaisun laatimiseen eli kirjoitustyöhön osallistuneet luetaan kirjoittajien joukkoon.

LÄHTEET

Nevalainen M., 2007. Hyvä implementointi: kulttuurista toiseen siirrettävän menetelmän käyttöönottoprosessi. Pro Gradu -tutkielma. Terveystieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä.

ETENE, 2006. Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta. Saatavilla osoitteesta: ><http://www.etene.org/tukija/dokumentit/Muistlco.pdf> 24.2.2006>.

Metropolia Ammattikorkeakoulu, Espoon kaupunki
 Kokonaisviestinnän suunnitelma 2009
 Liittyvä voima - hanke (Collaborative Intensity)
 5.3.2009

LUONNOS

Viestinnän periaatteet: Viestintä on avointa, ajankohtaista ja ennakoivaa. Viestintä on yhtäaikaista ja samansisältöistä sekä Metropoliaa että Espoon kaupungilla. Viestintä palvelee sekä suomen- että englanninkielisiä kohderyhmiä.

Viestinnän tavoitteet 2009 - 2013: Hankkeessa tuotetun tiedon ja ymmärryksen jakaminen. Innostetaan tahoja ja toimijoita mukaan hankkeeseen ja yleensä kehittämistyöhön ja projektioppimiseen. Metropolian osaamisen tunnetuksi tekeminen.

Kohde-ryhmä	Tavoite ja tilanneviestit	Väline, kanava	Aika	Vas-tuu	Muuta	Budjetti
Hankeryhmän sisäinen viestintä		Tuubi - viralliset dokumentit, esityslistat, muistiot, lomakepohjat Moodle - työskentelytila Kokoukset Connect Pro		Laura Kallionpää, Minna Marjamäki-Kekki	Espoolaisille oikeudet Metropolian sisäiseen Tuubi-portaaliin	
1. Kehittämistyön viestintä						
Kaikki:	Jaetaan hankkeessa tuotettua tietoa kansallisesti ja kansainvälisesti, käydään vuoropuhelua	Liittyvä voima - portaali (suomi, englantia) Kick off -seminaari (hankkeen ja nimilogon julkistaminen) Esite (suomi, englantia) Seminaarit, työpajat, opettajuuden koulutus Tapahtumat, messut, tiedetapaamiset	Valmis syksyllä 2009 23.3. 2009 Syksy 2009 2009-2011 lukukausittain 2009-2011	Valo, Tuomas Aatola Merja Reijonen, Toini Harra, Sirpa Immonen	Portaalin periaatteita: rohkea, uudenaikainen, käytettävä, tiedot löytyvät helposti Portaali on tietopankki, tiedonhaun opastus, seutuportaalien linkitys Hanke tarvitsee lisäksi: lomakkeet, sähköinen lomake, powerpoint-pohjat Ohjausryhmällä on vastuu viestinnästä. Viestintä arvioidaan yhdessä projektin kanssa	Viestintä ja markkinointi: 18 500 e Esitteet ja julkaisut: 11 400 e

Sisäinen viestintä Metropolia: henkilökunta opettajat opiskelijat	Jaetaan tietoa ja tuotetaan sitä yhdessä: kongresseja, abstrakteja (Tiedon haun opastus) Tiedotetaan hankkeen etenemisestä Hanketoimijoiden rekrytointi	Liittyvä voima - portaali Metropolian sisäinen Tuubi-portaali: - hankeryhmän työtila (dokumentit, lomakkeet ym.) - tiedotteet Seminaarit, työpajat	Valmis syyskuu 2009	Valo, Tuomas Aatola (viestinnän ja mediatekniikan ko.) Laura Kallionpää	- oppimisympäristönä Moodle HUOM. pääsy espoolaisille hankeryhmilläisille	
Espoon kaupunki: kaupunki ja hallinto (viranomaiset) kaupungin työntekijät	Jaetaan tietoa ja tuotetaan sitä yhdessä: kongresseja, abstrakteja (Tiedon haun opastus) Asiallista tietoa hankkeen etenemisestä Hanketoimijoiden rekrytointi	Liittyvä voima - portaali ESSI -portaali Kokoukset Seminaarit, työpajat ESSI-portaali Wieteri-lehti		Projektipäälliköt, Minna Marjamäki-Kekki		Espoon kaupunki: kaupunki ja hallinto (viranomaiset) kaupungin työntekijät
Ulkoinen viestintä:						
Rahoittajat (ESR ja LH), ministeriö	Asiallista tietoa hankkeen etenemisestä	Hanketiedotteet		Merja Reijonen, Toini Harra		
Potentiaaliset yhteistyökumppanit	Hankkeessa tuotetun tiedon jakaminen, Metropolian ja Espoon toiminnan näkyväksi tekeminen, uusien yhteistyökumppanien rekrytointi	Terve-sos-messut, posterit Muut messut Kongressit Artikkelit Esite Portaali	13.-15.5.2009 jatkuva	Hankkeen projektipäälliköt, Leena Rekola, Arja Häggman-Laitila		
Korkeakoulut ja yliopistot	Yhteistyömahdollisuuksien avaaminen, yhteisen pedagogiikan kehittäminen, jaetaan ja edelleen kehitetään hankkeessa tuotettua tietoa, käydään vuoropuhelua	Seminaarit Portaali Yhdessä tehty tutkimus- ja kehitystyö Neuvottelut	jatkuva	Projektipäälliköt, Leena Rekola, Arja Häggman-Laitila		
Työelämä	Yhteistyömahdollisuuksien avaaminen, yhteisen pedagogiikan kehittäminen, jaetaan ja edelleen kehitetään hankkeessa tuotettua tietoa, käydään vuoropuhelua	Portaali Projektit Seminaarit Ammattilehdet - valmiit artikkelit Tieteelliset julkaisut				
Kansainväliset yhteistyökumppanit	Jaetaan hankkeessa tuotettua tietoa, käydään vuoropuhelua	Kongressit Tieteelliset julkaisut, lehdet - artikkelit				
Media - suuri yleisö	Viesti: hankkeen yleinen mielenkiinto - Espoon (Puolarmetsän) sairaala Kuntapolitiikka, kunnan säästöt, kuntien kumppa-	Tiedotteet: Media Metropolia.fi Hankkeen portaali Espoon tiedotuskanavat	jatkuva, tarpeen mukaan	Päivi Litmanen-Peitsala, Kristiina Ilmanen ja projektipäälliköt		

	nuudet Korkeakoulun velvoitteet (ahot, oppisopimuskoulutus, uudet täydennyskoulutusmallit) T&K					
2. Tutkimusviestintä						
Sisäinen viestintä:		Hankkeen portaali Moodle (oppimisympäristö) Tuubi - tiedotteet		Arja Häggman-Laitila, Laura Kallionpää	Ks. erillinen suunnitelma tutkimussuunnitelman liitteenä (Leena Rekola)	
Ulkoinen viestintä: Tiedeyhteisöt, korkeakoulut, yliopistot	Yhteistyömahdollisuuksien avaaminen, yhteisen pedagogiikan kehittäminen, jaetaan ja edelleen kehitetään hankkeessa tuotettua tietoa, käydään vuoropuhelua	Earli 2009 - tutkimuspäivät, Amsterdam Kongressit, posterit Portaali Tieteelliset julkaisut, lehdet - artikkelit Hankejulkaisu	24.-29.8.2009	Arja Häggman-Laitila		
3. Koulutusviestintä						
Opettajat (korkeakoulut, muut koulutustahot)	Täydennyskoulutusrekrytointi Opettajuuden kehittäminen, opettajien keskinäinen vertaistuki, uuden tiedon kehittäminen ja tuottaminen, valtakunnallinen tiedon välitys	Arene, Korkeakouluverkostot Tuubi ja hankkeen työtila Moodle ja muut Connect Pro Kehittämöraportit ja muut julkaisut	Maaliskuuhuhtikuu 2009 2009 - 2011 syyskuu 2009-2011 2010-2011	Toini Harra		
Aikuiset ja työelämä		Metropolian nettisivut Hankkeen portaali				
4. Rekrytointiviestintä						
Metropolian opiskelijat	Ennakoiva rekrytointi, saada työn hakijoita Espoolle		jatkuva	Noora Lindberg, Espoo		
Espoon työntekijät	Asiantuntijavaihtoa Espoosta Metropolian opetukseen	ESSI-portaali Wieteri-lehti		Päivi Litmanen-Peitsala		
Metropolian opiskelijat	Ennakoiva rekrytointi, saada työn / hakijoita Espoolle		jatkuva	Noora Lindberg, Espoo		
Espoon työntekijät	Asiantuntijavaihtoa Espoosta Metropolian opetukseen	ESSI-portaali Wieteri-lehti		Päivi Litmanen-Peitsala		